

TATSUMI

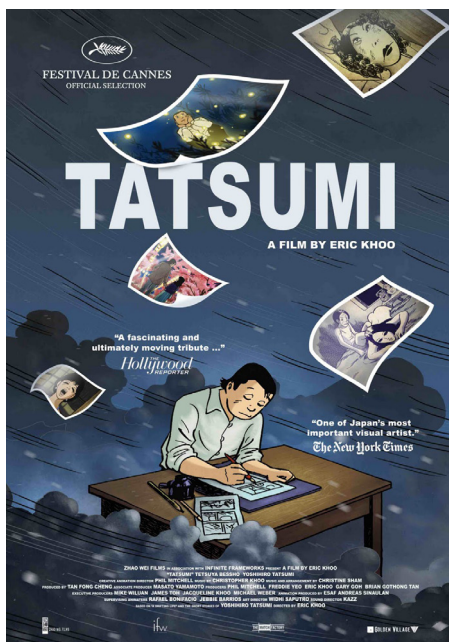
strip (en tekenfilm) als volwassen kunstvorm

In deze lesbrief vindt u informatie over de film en de maker, maar ook over een aantal opvallende thema's. Naast verwerkingsopdrachten voor na het festivalbezoek bevat deze lesbrief ook vragen en opdrachten ter voorbereiding op en voor tijdens de voorstelling. Lees voordat u met de leerlingen naar de film gaat deze lesbrief door om zo de film optimaal te kunnen voorbereiden.

Hierna treft u de factsheet en opdrachten voor de leerlingen aan, kopieer deze voor uw leerlingen en deel deze uit. Let op, dit geldt niet voor de docentenhandleiding.

Voor het vak CKV havo/vwo heeft het International Film Festival Rotterdam de tekenfilm *Tatsumi* uit Singapore geselecteerd. Deze bijzondere animatiefilm is deels een autobiografie en deels een verfilming van werk van een van de belangrijkste manga-tekenaars van Japan. Yoshihiro Tatsumi zorgde in de jaren vijftig van de vorige eeuw voor een striprevolutie door werk te maken dat zowel door de grafische stijl als de behandelde (taboe)onderwerpen strikt voor volwassenen was bedoeld.

Over het International Film Festival Rotterdam

Het International Film Festival Rotterdam (IFFR) organiseert dit jaar voor de 41ste keer het festival, van 25 januari tot 5 februari 2012. Vanaf het prille, bescheiden begin in 1972 (in twee zalen) is het festival uitgegroeid tot een van de belangrijkste en grootste culturele evenementen van Nederland. Het festival richt zich op onafhankelijke en kunstzinnige films uit alle windstreken van de wereld. De grote Hollywood-spektakels komt u er nauwelijks tegen, maar wel bijzondere films die u misschien daarna nooit meer kunt zien. Van de honderden films (korte en lange) die het IFFR vertoont, belandt namelijk maar een bescheiden aantal in de Nederlandse bioscopen. Op het festival staan niet alleen de films in de spotlights, maar nadrukkelijk ook de makers. Tijdens vele honderden zaalgesprekken krijgt het publiek de kans om vragen te stellen aan de aanwezige filmmakers – van regisseurs en scenaristen tot acteurs en producenten.

Handige links

- Een Nederlandstalige site over manga's en anime's: mangaheuvel.be
- Manga's zijn er in alle soorten en maten, van verhalen vol robotkrijgers tot superromantische. De verschillende genres en hun namen vind je op cordens.be/japan/manga.htm
- Het Nederlandse stripinformatieblad ZoZoLaLa publiceerde een uitgebreid artikel over Yoshihiro Tatsumi: zozolala.com/ZL175_Tatsumi.html
- De trailer van *Tatsumi* staat op YouTube: youtu.be/dolaY-iGGs
- Benieuwd naar de originele strippagina's van Yoshihiro Tatsumi? Online boekwinkel Amazon geeft je een sneak preview van een van de verhalen die u in de film terugziet: amzn.to/toSVyp

INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL
ROTTERDAM

Voorbespreking

Duur: 30 minuten

Benodigheden: lesmateriaal

Voor de filmvoorstelling zelf is geen specifieke voorkennis vereist, maar het is wel aan te raden om de leerlingen op het festivalbezoek voor te bereiden en de (spel)regels uit te leggen. U kunt gebruik maken van onderstaande voorbeeldvragen, om het bezoek aan het IFFR met uw klas voor te bereiden.

Voorbeeldvragen:

- *Tatsumi* wordt vertoond op het International Film Festival Rotterdam. Wie heeft hiervan gehoord (of is er eerder geweest). Wat is een filmfestival precies? (groot aantal films, premières, eenmalige vertoningen, regisseurs en acteurs op bezoek, te verdelen awards, andere activiteiten, persaandacht).
- Kent er iemand andere filmfestivals? Wat maakt dat van Rotterdam onderscheidend? (nadruk op niet-commerciële cinema)
- *Tatsumi* is een tekenfilm gebaseerd op een Japanse strip (manga). Welke Japanse strips of tekenfilms kennen de leerlingen? Aan de hand van welke elementen kun je Aziatische strips en animatiefilms onderscheiden van Westerse?
- *Tatsumi* is een artistieke tekenfilm, die zich zowel in verhaal als stijl onderscheidt van bekende producties van Disney, Pixar en DreamWorks. Welke voorbeelden zijn er van tekenfilms die er 'anders dan anders' uitzien?
- Yoshihiro Tatsumi maakt strips die zich op volwassenen, niet op kinderen richten. Kunnen leerlingen voorbeelden geven van andere strips die voor oudere lezers zijn bedoeld? Wat zijn de grootste verschillen? En zijn er ook andere zaken te noemen die ooit uitsluitend bedoeld waren voor kinderen, maar nu ook een volwassen variant hebben (bijvoorbeeld computergames, voorleesboeken, treinenets & modelbouwdozen).

Opdracht vóór het bekijken van de films

Research!

Duur: 30 minuten

Benodigheden: computers met internetverbinding

Deze opdracht bereidt de leerlingen voor op de film die ze gaan zien op het festival en laat de leerlingen verdiepen in de kunstvorm van manga, gekiga en andere strips voor volwassenen. Van animatiefilms wordt meestal aangenomen dat ze voor kinderen bedoeld zijn. Er zijn echter genoeg voorbeelden van films die nadrukkelijk voor volwassenen zijn gemaakt. Laat de leerlingen de trailers van *Persepolis*, *Waltz with Bashir* en *Mary and Max* op YouTube opzoeken en laat hen de vragen beantwoorden in de opdracht. Bij het tweede gedeelte van de opdracht gaan de leerlingen op zoek naar grote producties die een verfilming zijn van een striproman (graphic novel). Bekende series en films die van origine een graphic novel zijn: *The Walking Dead*, *300*, *Sin City*, *The Dark Knight*, *Kick-Ass*, *Scott Pilgrim VS the World*, *V for Vendetta* en *Watchmen*.

Nabespreking

Hieronder vindt u voorbeeldvragen die u kunt gebruiken bij een groepsgesprek in de klas.

- Wat waren de elementen die *Tatsumi* een tekenfilm-voor-volwassenen maakten? (Geen humor of entertainment, grimmig qua sfeer, taboes, naakt.)
- Wat hebben de korte verhalen van *Tatsumi* met elkaar gemeenschappelijk? Was er ook een contrast met het biografische verhaal van Tatsumi zelf? (In tegenstelling tot de personages die als 'loser' kunnen worden gekwalificeerd kent *Tatsumi* veel succes.)
- Hoe is het festivalbezoek ervaren? Wat is opgevallen of bijgebleven?
- Laat de leerlingen de strippagina's uit *A Drifting Life* opzoeken op bol.com; hoe dicht is de film bij de pagina's gebleven?

Opdracht na het bekijken van de films

Teken zelf een autobiografische strip

Yoshihiro Tatsumi verwerkte zijn eigen kindertijd, jeugd en beginnend als striptekenaar op papier – hij tekende er maar liefst achthonderd pagina's mee vol. Laat de leerlingen een manga maken over een gebeurtenis uit hun leven. De pagina moet minimaal uit vijf plaatjes bestaan. De stijl hoeft natuurlijk niet overeen te komen met die van Tatsumi, ook de gebruikte materialen en technieken zijn vrij. Stimuleer de leerlingen om na te denken over de stijl van hun manga, wat is de gebeurtenis die zij kiezen en waarom. Attendeer de leerlingen erop dat als ze een echte manga willen maken, ze ook de bijpassende leesrichting aanhouden (van rechts naar links).

